

האדמו"ר מהאלמין רבי שלום יהודה גראס שליט"א חיבר למעלה מאלף ספרים על כל מקצועות התורה

זוהר הצלה

חלקו

ובו שאלות ותשובות לעם ישראל

מבואר בחז"ל גודל מצות תוכחה ומחאה וחיוב הערבות על כל אחד ואחד מישראל למחות ביד עוברי עבירה, בכל הש"ס בבלי ירושלמי מדרשים זוה"ק, ספרי הראשונים וגדולי אחרונים.

אור הזוהר 283 * אלול תשע"ג

מפעל הזוהר העולמי טל: 0527651911

על מי שלא לומד ומי שלא אומר ללמוד, טוב ליה דלא אתברי בעלמא! ונחשב לו כאילו החזיר את העולם לתהו ובהו וגורם עוני בעולם ואורך הגלות! ובתיקון ל' כתב, שהם גורמים עניות וחבר וביזה והרג ואבדון בעולם, וגורמים לרוחו של משיח שילך מהעולם ולא ישוב! (וכן איתא במס' שבת ל"ג [ע"פ הגר"א בתיקון ל]). - היוצא מכל זה שכל מי שאינו לומד את ספר זוהר הקדוש, הרי גורם לבזה הרב הרג ואבדון לעולם, ואלו עבירות שבין אדם לחבירו שאפילו יום הכיפורים אינו מכפר עליהם, (ס' איפה שלימה). ובאופן כזה אין באפשרותו לקיים עד שירצה את חבירו, מחמת שנאבדו כבר רח"ל. - וכבר יצאו גדולי ירושלים (בראשות כ"ק מרן הגר"ח זוננפלד זצ"ל) וגם הגה"צ חברי הביד"ץ של עדתנו וחתמו בקריאת קודש (תרפ"א, ותרצ"א ותשס"ב-ד) ללמוד את זוהר הקדוש על הפרשה מידי שבוע, ועל כל פנים דף אחד של זוהר ביום.

על כן אנו קוראים לכל המנהיגים, רבנים וראשי ישיבות שליט"א וראשי כוללים שכל רב וראש ישיבה ראש כולל מניד שיעור ומשפיע, שינהג ללמוד בכל יום בבית מדרשו עם כל קהילתו לפני התפילה או אחרי התפילה עמוד אחד זוהר, שלוקח רק דקה, לישועת כלל ישראל, וכן כל בחור בישיבה ואברך ככולל ילמוד לפני התפילה או אחרי התפילה עמוד אחד זוהר ביום. וכן המלמדים ילמדו עם תלמידיהם בכל יום עמוד אחד לפני התפילה כמו"ש בווה"ק (פ"י וירא קיח), קרוב לימות המשיח אפלו נערים ידעו נסתרות, וז"ל בתרגום ללשון הקודש: אמר להם רבי שמעון: אין רצונו של הקדוש ברוך הוא בזה שיתגלה לעולם כל כך. וכשיהיה קרוב לימות המשיח, אפילו נערים שבעולם עתידים למצא נסתרות של החכמה ולדעת על ידו קצים וחשבונות, ובאותו הזמן יתגלה לכל.

בוא וראה מה שאמרו חז"ל בירושלמי על שלמה המלך שהיה קודש קדשים, וטעה ועבר על ציווי התורה של לא ירבה... ובגלל זה נטרד ממלכותו: (ירושלמי סנהדרין פ"ב ה"ו): תני רבי שמעון בן יוחי עלה ספר משנה תורה ונשתטח לפני הקב"ה, אמר לפניו רבון העולם, כתבת בתורתך כל דייתיקי שבטלה מקצת בטלה כולה, והרי שלמה מבקש לעקור יו"ד ממני, אמר ליה הקב"ה ואלף כיוצא בו בטילין, ודבר ממך אינו בטל, עכ"ל. ואם כן אפילו הגדולי ישראל הכי הכי גדולים אין יכולים לבטל את אחת מן התורה בין תורה שבכתב ובין תורה שבעל פה, ובזוה"ק מצוה אותנו ללמוד זוהר לכל ישראל כדי שנזכה לתשובה אמיתית באהבה תשובה עילאה ונגאל ברחמים, ואם לא שומעים בקול משה רבנו, "אמר ליה הקב"ה שלמה ואלף כיוצא בו בטילין, ודבר ממך אינו בטל". בוא וראה מה דכתבו בזו"ה פ' נח שכל ענין הגאולה והתשובה תלוי על רישי בנישתא, ואם כן, צריכים כולם להורות לישראל שילמדו זוהר הקדוש, כי אנו מאמינים בני מאמינים שמשה רבנו הוא אדון כל הנביאים, ונבואתו אמת, ולא תשתנה לעולם ח"ו. ובזכות התנא האלוקי הרשב"י תעמוד לכל ישראל להושע בכל הישועות והנחמות, ובדא יפקון מן גלותא ברחמי, אכ"י"ר.

שאלה: למה הרב כותב באופן חמור וקיצוני כל כך, נגד כל הרבנים הגדולים והראשי ישיבות, וארגונים של מחזירי בתשובה? - **תשובה:** הזוהר בפרשת בראשית דף כ"ח: אומר שכל הת"ח שלא רוצים ללמוד זוה"ק הם הולכים נגד משה רבינו. ועיי"ש בבאור המקדש מלך.

שאלה: למה הרב אומר שדווקא הם אחראים על כל האסונות והצרות? - **תשובה:** בתיקוני זוהר תיקון ל' כתוב על מי שלא רוצה שילמדו זוהר הקדוש: "אוי להם שגורמים עניות וחרב ופגז והרג ואבדון בעולם, וחרות הוא שמסתלקת היא רוח המשיח".

שאלה: למה יש בחורים שמתקלקלים? - **תשובה:** המהרח"ו כתב בהקדמה לעין חיים שמי שלא רוצה ללמוד זוה"ק עליהם אמר הפסוק: "יָבֵל הַנְּבָעוֹת הַתְּקַלְקְלוּ" אלו הבחורים התלמידים הקטנים שרואים את מלמדיהם שאינם רוצים ללמוד זוה"ק ותורת הסוד, על פן גבעות אלו נתקלקלו וילקם שרש פורה ראש ולענה ועלתה בהם חלודת טיט ורפש לקפר בחקמת האמת... ואין ספק כי לא יהיה להם חלק בעולם הפא פנוקר בזהר. ועוד כתב שם, כי הכל תלוי בעסק החקמה הזאת, ומניעתנו מלהתעסק בה היא גורמת אחר ועכוב בגן בית מקדשנו ותפארתנו.

שאלה: למה גזירת הגיוס באה? ומי אשם בזה? - **תשובה:** כבר לפני מאה שנה בשנת תרע"ד, תחילת מלחמת העולם הראשונה, כבר כתב המקובל האלוקי רבי יהודה פתייה זי"ע שאחרי שנתמעט לימוד זוהר והקבלה בעולם נגזרו גזירות הגיוס ועוד צרות משונות רח"ל.

שאלה: גזירת הקיצוצים הכלכליים, מי יכול להינצל ממנה? **תשובה:** בזוהר הקדוש כתוב שלפני ביאת המשיח הערב רב יעשה צרות ודוחק גדול ללומדי התורה, ויקח מהם מיסים קשים, ובזוה"ק ברעיא מהימנא כתוב שלומדי זוהר בהם אין ניסיון, והם נגאלים ברחמים, כי הם אהוביו של מלך מלכי המלכים הקב"ה. ובקמת פבר הרעיא מהימנא [הוא משה רבנו ע"ה] קצוזה אותנו ללמוד זוהר הקדוש דנקא, כי תורת הרשב"י מאיר עד סוף הדורות, וצריך ללמוד ללא הפסק ולא לתת מנוחה לקדוש ברוך הוא עד שיגאלנו (זוהר פנחס ריש).

אחינו בית ישראל, עת צרה היא ליעקב, ואין לשקוט בעת הזאת, ידוע לכל שאנו נמצאים עכשיו בסוף הגלות, ורוב הסימנים שכתבו חז"ל בעקבתא דמשיחא כבר נתקיימו, וצרות רבות וגזירות קשות פוקדות את ישראל בארץ הקודש ובעולם כולו, ובפרט הגזירה הנוראה על בחורי ישראל והחינוך הטהור, עם ישראל זקוק לרחמי שמים מרובים, ומן השמים מעוררים אותנו לתשובה, ואין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים. - לכן חובה קדושה על כל אחד ואחד ללמוד פרד"ס בכל יום ויום (הארז"ל בשעה"מ), ובלמוד זוהר הקדוש יוצא ידי חובת לימוד הקבלה (כף החיים ס' קנ"ה). כי אם מחסרים את חלק הסוד הרי גורמים פיוד ח"ו בעולמות העליונים והרי לימודם פגום, וכפי שנכתב בתיקוני זוהר (תיקון מג)

בי' ערבות, מ"מ משום מ"ע דהוכח איכא, והוסיף הרא"ש משמ"י דבעל העיטור, והר"ן הביא זה בשם איכא מ"ד. דבדבר המפורש בקרא אפילו בשוגג חייב. אפילו בכה"נ להוכיח, וטעמו נראה דס"ל. כיון דמפורם בקרא הוי כמזיד שגגת תלמוד עולה זדון ובמזיד אפילו אינו נשמע חייב להוכיח. והא דאמרינן כשם שמצוה וכו'. כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמ' כתב הנמוקי"י דהיינו לרבים כן הוא הגי' בנמוקי עיי"ש. ונראה דט"ס הוא, דצ"ל כמ"ש הד"מ וברמ"א דגירסתם הוא ברבים.

טז

ישב קו' הערוך לנר והחסבר בדבריו

ובזה מיושב דל"ק. מה שהקשה בערוך לנר דהא הגמרא יליף ואל תוכח לץ, וטעמו נראה עפ"י מ"ש למעלה דמצד מצות תוכחה, דווקא ביחידות ובדברים ריצויים, אלא משום חיוב ערבות רשאי לבזותו. וכיון דבכה"ג ליכא ערבות. אין להוכיחו ברבים וא"ש. אבל ביחידות או באופן דלית בי' ביזוי או שאר יסורין מחוייב להוכיחו ממ"ע דהוכח. באמת שם ר"פ במה, משמע כשיטת הרא"ש. דדווקא משום קטרוג דלפניהם אינו גלוי נענשו, והא אמרינן בעלמא דבעידן רותחא מענשינן אעשה. אלא וודאי דעשה אין כאן, ולכן נאמר וממקדשי תחלו, להראות דלאו משום רותחא ומשום עשה אלא משום ערבות:

יז

במומרים לחלל שבת בפרהסיא או לע"ז או מומר להכעיס את מצות תוכחה - מטעם ערבות יש לעונשם בעונש הראוי להם

אמנם נראה לפי ענ"ד דעל מומרים לחלל שבת בפרהסי'. או מומר לע"ז, או מומר להכעיס שדינם כגוי לאנשים כאלו אין כאן מ"ע של תוכחה. בוודאי ערבות דהיינו ביש בידינו למחות ולעונשם בעונש המגיע להם. וודאי החיוב עלינו דעיקר ערבות בקרא דהנסתרות וכו' והנגלות בפ' נצבים. מיירי בעובד ע"ז דהיינו לעונשם בעונש הראוי, אבל במצות תוכחה. דכתיב לעמיתך, וזה הרי הוא כגוי לכל דיני התורה. ואפילו לגר תושב, כ' רש"י בסנהדרין דף ע"ה ריש ע"א דממעטינן ל' מלעמיתך. וא"כ ה"ה וכ"ש מומרים שהם דינם כגוי. דאין עלינו מ"ע של תוכחה.

יח

מסתפק במומר לתאבון מנין לנו דיש בהם מצות תוכחה מאחר דאינם רוצים לשמוע ואין בידינו למחות באופן שאין בהם משום ערבות האם נימא דפטורים משום שאינו עמיתך?

ובאמת אפילו במומר לתאבון בשער עבירות, או רשע בדברים אחרים, צריך עיון מנ"ל מ"ע של תוכחה. שהרי באונאה דכתיב גם כן לעמיתך הביא הרמ"א בחו"מ (סי' רכ"ח סעי' א') די"א דאינו חייב באונאת דברים, אלא ליראי ה' ולשומרי מצותיו, דדרשינן לעמיתך, לעם שאתך בתורה ובמצות, ואם כן ה"נ דכתיב לעמיתך בתוכחה, ובמדרש באמת דריש גם כן לעמיתך שעמית בתורה ובמצות. והמרש"א בחידושי אגדות שם ביבמות כתב גם כן, ונהי דבמצות תוכחה, דרשינן אפילו מאה פעמים, ואפילו עד הכאה. ואיך שייך זה בירא ה', ז"א דהרי משאול ילפינן בעירוכין (דף ט"ז), והרי שאול צדיק ה' וע"כ כל שעמיתך בשאר דברים בתורה ובמצות שפיר מקרי לעמיתך, אבל ברשעים באופן דלית בי' משום ערבות, כגון שאינם רוצים לשמוע, ואין בידו למחות בהם, דסובר הרמ"א דאפי"ה חייב משום מ"ע דהוכח, בכה"ג נימא דברשעים פטור וצ"ע:

יא

סתירה מגמ' ערכין ט"ז, מצות תוכחה עד הכאה וכו' לגמ' יבמות ס"ה, מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע

ובזה מובן, היטב מחלוקת הראשונים. וב' שיטות בזה. דהנה לכאורה יש סתירה בעירוכין (דף י"ו) אמרו מצות תוכחה עד הכאה וכו' או קללה, או נזיפה. וביבמות (דף ס"ה) אמרו כשם שהמצוה לומר דבר הנשמע, כך מצוה. שלא לומר דבר שאינו נשמע.

יב

ביאור היראים בידוע שאין מקבלים אין להוכיח, בספק אם יועיל חייב עד מאה פעמים ועד הכאה

וביאר הרא"ש בספר יראים (סי' ל"ז) בוודאי כל שאנו יודעים שאינם מקבלים התוכחה, אין להוכיח בין שעושים בשוגג או במזיד, דכשם שאמרו מוטב שיהיו שוגגין, ה"נ נאמר מוטב שיהיו מזידין בלי התראה משהיו מזידין ועוברין. עם התראה עיי"ש. אבל אם יש ספק אם יועיל התוכחה, אז חייב להוכיח אפילו עד מאה פעמים, ואפילו עד הכאה. אם יש ספק לדעתו דאפשר שיועיל, וזה גם כן דעת הסמ"ג המובא בהג"מ פ"ו מזיעות, ותימה ששם כתב בשם הרא"ש: דפליג על הסמ"ג, וברא"ם בס' יראים מבואר בהיפוך. וזהו דעת הס"ח בס' ת"ג.

יג

תירוץ הספר חסידים עד הכאה בקרובים ורגלים אהדדי, בסתם בני אדם מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע הסבר דבריו

אלא שתי' הסתירה קצת באופן אחר, דעד הכאה היינו כרגילין ומצויים בהדי הדדי. ועפ"י חילוק של ס"ח היה נ"ל להסביר דנהי דלץ אין להוכיח. מ"מ אסור להחזיקו, ולהחניף לו. כמ"ש רש"י בסנהדרין (דף ע"ה ריש ע"א). והוי כמסייע ע"ע. ולכך אחין וקרובין הרגילין זה עם זה צריך להוכיח אפי' אינו שומע, דאל"כ הוי כמחזיקו:

יד

לשיטה זו כל שיודע בוודאי שאין שומעין אין חיוב להוכיח - לץ, מנהג רע בפרהסיא, כל אומדנא

ומ"ש בבן לאב עד ההכאה, ע"י שמדבר לו קשות, דכן לאב. אסור לבזות כמ"ש למעלה, והמג"א קיצר בהעתקתו לדברי ס"ח. דהרואה בפנים בס"ח, יראה דמיירי בידוע שאינו שומע. ולפי מ"ש הג"מ נראה דגם הרמב"ם סובר כן, דכל שיודע שאינו מקבל, כשם דלית בי' משום ערבות ה"נ לית בי' מ"ע דמצות תוכחה. עכ"פ לפי שטה זו כל שיודע בוודאי שלא ישמעו לו, א"צ להוכיח. ואדרבה אסור להוכיח, אמנם במה יודע לו זה, לדעת השל"ה בריש ספרו, ע"י שיודע שזה לץ. ואין זה החשב לעון בעיניו, ולפימ"ש המעיל צדקה בתשובה סי' י"ט, בדבר שנהגו מנהג רע בפרהסי', או בשאר אומדנא דמוכח טובא מקרי דבר שאינו נשמע ומצוה שלא לאמרו:

טו

שיטת הנמוקי"י רא"ש, רמ"א או"ח, במזיד אפילו בדבר שאינו נשמע החיוב להוכיח הגם דערבות ליכא, רק ברבים מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע

שיטה ב' הוא דעת הנמוקי"י ביבמות (דף ס"ה), וזה נראה שהוא דעת הרא"ש, בביצה דף ל"א, ופסקו ברמ"א באו"ח סי' תר"ח. דבדבר שאינו נשמע, אפי"ה במזיד, נהי דנראה דבכה"ג לית

צריך לבזבז כל ממונו, מ"מ לענין שבועה. אמרינן אדעתא דהכי לא נשבע (מיהו הריב"ש בס"י שפ"ז), כתב דווקא אם בשעת חלות השבועה הוא אונס, אבל הש"ך בס"י רל"ב לא כתב כן, וכתב נמי האדם בשבועה פרט לאונס, ומסתמא גם שבועות ואלות הערבות לא החמיר הקב"ה יותר מן שבועה. ולענין שבועה סגי אונס ממון וחלה בנו, מיהו דווקא אונס ממון רב דידי'. אבל בשביל חסרון טובה לא מקרי אונס, כדאית' שם ברמ"א, ואם כן נראה כמ"ש מהרי"ו, דכדי למחות בעוברי עבירה, אין צריך להוציא את ממונו דהרי החיוב בא מ"ארור אשר לא יקים את דברי התורה", וארור בו שבועה. ובשבועה א"צ לבזבז ממונו, וכ"ש גופו.

נראה ראוי לזה ממה שאמרו דמצות תוכחה. לחד מ"ד עד נזיפה. ולחד מ"ד עד הכאה, ולמה לא אשמעינן חידוש דאפילו עד הפסד ממון, חייב להוכיח. ושם איירי גם כן מכח חיוב ערבות. וע"כ כמהרי"ו:

כג

דספק היזק ממון סתם אם נאמר כדעת הסמ"ג אין מצות תוכחה רק מספק הוי כעין ספק ספיקא משום ספק היזק ממון ויש ב' צדדים להתיר

אמנם זה א"ש, אם יהא לו וודאי היזק ממון רב, או צער גופו ובנו, אבל אם הוא רק ספק היזק דנהי דבספק נפשות. בודאי אין צריך למחות, דספק נפשות דוחה הכל, אבל ספק ממון לענין שבועה לא שמענו והוי לכל הפחות ספיקא דאוריית' ואיקבע איסורא, ואפילו להרמב"ם נראה, דמה"ת להחמיר. נהי דספק מסירה לגוים איכ"ל דהוי כספק נפשות, אבל שאר היזק ממון מספיקא עדיין נשאר החיוב, מצד ערבות וגם מצד מ"ע. ועיין בפ"ת (ביו"ד סי' רל"ב ס"ק י"א), לענין גיזום, אי חשוב אונס ותשובת פמ"א שהביא אינו ביד. ומ"מ אפשר אי אמרינן כדעת הסמ"ג דבאינו שומע, אין כאן מצות תוכחה, וא"כ הא דמחויב להוכיח. מסתמא הוא רק מכח ספיקא. כמ"ש בשבת (דף נד), אם לפניך גלוי לפנייהם מי גלוי, וכיון דאיכא גם ספק היזק ממון, הוי כעין ס"ס והוי כרוב, דנהי דאינו יכול להתהפך, מ"מ יש ב' צדדים להתיר:

כד

ביאור פסקי הרמ"א

הרמ"א שכתב שאין צריך להוציא ממונו בוודאי היזק ממון - בספק היזק ממון הקילו מכח ס"ס הנ"ל שהוא רק לשיטת הסמ"ג והעולם נהגו כמוהו ומקילין בחשש היזק ממון, והיתר זה הוא משום דחיוב התוכחה הוא מכח ערבות דוקא, והא דהבכ"ש, הלא לפי שיטת הרמ"א גם בספיק חשש סכנה א"צ למחות. ובוודאי היזק ממון גם כן אין צריך למחות מדינא.

וזה נראה כוונת רמ"א ביו"ד (סי' של"ד), בתחילה כתב דבשביל למחות אין צריך להוציא ממונו. דהיינו באיכא וודאי היזק, אבל בספק ממון, עדיין לא פטרו דהרי להרמ"א לשיטתו באו"ח (סימן תר"ח) דלא פסק כסמ"ג, ממילא בספק ממון בוודאי עדיין נשאר החיוב אפי"ה הביא דהעולם נהגו אפילו בחשש צער גופינו ומאודינו, וסמכו על ס"ס הנ"ל. ולא קשה מהראיות של הבכור שור, דהיתר זה שייך דווקא היכא דהוא משום ערבות, דדינו כשבועה דפטור באונס ממון וצער וחולי גופו ובנו, אבל אין להורות. או להודות ולהחזיק עוברי עבירה. וכמ"ש רש"י בסנהדרין (דף ע"ה רע"א) הנ"ל. או להחניף להם, ולכהפ"ח ה' להם לומר לינאי הדין, דמחוייב לעמוד. והם החניפו מכ"ש הא דגיטין דר' דוסתאי. מסר להם חפץ של חברו, דהוי מזיק בידיים בוודאי בריא היזיקא.

יט

מומרים שאין דינם כגוי מפני שהם נידונין בכלל ישראל ומשתכרים בגלל הרוב הכשרים נקרא בכלל עמיתך שעמית אתך בתורה

ואפשר אפילו באינו מקבל תוכחה, אפי"ה איכא מצות תוכחה, שהרי אמרו דהעולם לידון בתר רובא, וכמ"ש הרמב"ם בפ"ג מתשובה דין ב' ודין ד', ונראה דהיינו עולם הישראלי, וכמו שאמרו חכז"ל אין ברכה, ואין פרעניות בא לעולם אלא בשביל ישראל ועל זה כיון המדרש תנחומא, בפרשת "ראה אנכי נותן לפניכם" דעד שלא נתנה התורה ה' הדור נלקה בחטא של אחד, משא"כ לאחר שנתנה התורה, והיינו כמ"ש העקידה, אשר יובא א"י לפנינו לקמן, דמי שנפרד מישראל שאינו בכלל, ואם כן כיון דגם הרשע בכלל ישראל, ונידון בכללו והוא משתכר. ויש לו חלק במצות ובמעשים טובים, ובתורה שמקיימים הצדיקים והכשרים המכריעים העולם. ובהיפוך שאר ישראלים נתחתיים ונחסרים על ידו, לזה שפיר יש לקרוא אותו לענין תוכחה עמיתך שעמית אתך בתורה ובמצות, ואתי שפיר.

כ

מומרים שדינם כגוי ופירשו עצמם במעשיהם מכלל ישראל אין שייך לנו אינו קרוי עמיתך אין עלינו מצות תוכחה

אבל כל זה רק במומרים שאין דינם כגוי, אבל במומרים שדינם כגוי ויצאו ופירשו עצמם במעשיהם, מכלל ישראל, כבר ביאר בעקידה, (בשער ע"ה בפ' קרח), שזה היה תפילת משרע"ה "האיש אחד יחטא". שפירש עצמו מן הכלל ויצא מן השלשלת וחיבור ישראל, שהם כאיש אחד, ובגוף אחד אחוזים זה בזה, שאחד נפגע ע"י חברו, אבל זה שפי' מן הכלל אינו שייך לנו, ואין מתחשב עמנו, ואין לענוש לאחרים בעבורו. ומה לו ולנו, ואינו קרוי עמיתך, והשי"ת הסכים עמו. ואמר שרק זאת החיוב עלינו לעשות, סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים, ובזה לא יגיע אליכם שום רעה. וכתב הבעל העקידה שם, שמזה נהגו אבותינו לנדות המורדים והפושעים. ועתה שנוטל הכח מאתנו מאת המלכות, מכל מקום בלי שום נדוי החיוב הזה עלינו, לסור מעל אהלי האנשים הרשעים וכו', ולא יאונה לנו כל און ואם כן אם אין בידנו למחות, והם מומרים לכ"ע אין עלינו מצות תוכחה:

כא

ביאור דברי מהרי"ו המובא בדברי הרמ"א הנ"ל בהיזק ממון רב פטור מכח מצות תוכחה דהוי ככל מצ"ע שאין חיוב לבזבז יותר מחומש

ועתה נבוא לדברי מהרי"ו, ומהרי"ו עצמו אינו בידו לעיין בו. והנה דבריו נראים שהם מילתא בטעמ' דאין חיוב עלינו, משום מצות תוכחה להוציא ממון שלנו שהרי קי"ל באו"ח (סי' תנ"ו) דמשום מ"ע אין לבזבז יותר מחומש, וא"כ משום מ"ע של הוכח תוכיח אינו מחוייב להוציא ממונו.

כב

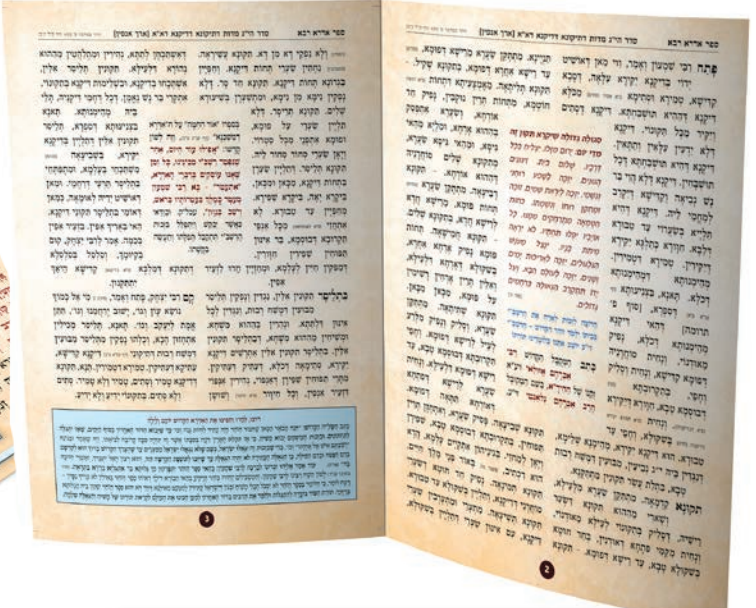
מכח ערבות דהוי כאילו הוא עשה, שהדין שעל ל"ת צריך לבזבז כל ממונו הוא ג"כ פטור לבזבז ממונו, משום שהערבות היא מכח שבועה, ובשבועה הדין הוא דאדעתא דהכי לא נשבע, או משום דאונס בשבועה פטור, ולבזבז גופו לא כ"ש שלא נשבע

אלא שאכתי י"ל דאיכא חיוב ערבות, וכאלו הוא עשה. מיהו זה חייב ה' אותנו באלה ובשבועה, ומסתמא לא עדיף משבועה, והרי קי"ל ביו"ד (סי' רל"ב סעי' י"ב) דשבועת אונסין מותרת. וכ' הב"ח והטו"ז שם. והמג"א (בסי' תנ"ו) דאע"ג דלענין ל"ת שלא לעבור

משפט כי אלמלא כן יתרבו ערצי ארץ. והמשפט לאלקים הוא. ושונאי בצע דרשו חכז"ל. אפילו שורף גדושו. ובלא"ה כיון דאיכא לאו דלא תגורו שלא יכניס דבריו, ממילא באיסור לאו צריך לבזבז ממונו. וברייב"ש (סי' שפ"ז) דעתו דאפילו בלא דשב וא"ת הדין כן. דלא כפרמ"ג (סי' תרנ"ו) דמסתפק בזה, ואם כן אין ההיתר אלא פ"נ, ואפילו פ"נ דעת הספרי דצריך שלא יירא, אלא דהעולם נוהגין וסומכין על פי רש"י עיין בב"ח, ולכך שפיר קאמר הרמ"א. דנוהגין שלא למחות, היינו לענין משפט משום פ"נ, ולשון הרמ"א מזוקק וא"ש. וכל מקום שא"צ למסור נפשו ורואה חילול השם. ורוצה לקדש שמו של הקב"ה, אם השעה צריכה לכך מותר, כדאית' ביו"ד (קנ"ז) עיי"ש חילוקי דינים בזה. והנראה לפי ענ"ד כתבתני.

וא"כ להרמ"א לשיטתו היכא דיש חשש סכנה, אפילו מצד ספיקא, א"צ למחות, אבל היכא דאין חשש רק היזק ממון צריך למחות. אא"כ יש וודאי היזק ממון, ובזה מדוייק היטב לשון הרמ"א בסימן קנ"ז דשם כתב הדין. ולא מה שנהגו ולכך כתב או חשש סכנה. או וודאי היזק ממון. משא"כ (בסי' של"ד) שכתב הסמיכה במה שנהגו, אפילו רק חשש ממון מתירין לעצמן. מטעם הנ"ל, שלא למחות. וכל זה לענין עבירה שבין אדם למקום. אבל לענין דין ומשפט. בדין שבא לפני דיינים, ולאחר שידעו היכן הדין נוטה. או בדיינים קבועים חייבה אותם התורה לעשות משפט. והזהיר בלאו ד"לא תגורו מפני איש". ואפילו וודאי היזק ממון חייב לעשות

כל התפילות מתקבלות רק על ידי לימוד זוהר הקדוש, הזוהר הקדוש היא טבעת מלך מלכי המלכים, ומי שילמד ינצל.

דף תיקון מג
לחלוקה חינם
על ידי מפעל הזוהר העולמי
0527651911

דף האדרא רבא
סדר הי"ג מדות דתיקונא דדיקנא דא"א
[ארך אנפין]
לחלוקה חינם
על ידי מפעל הזוהר העולמי
0527651911